МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
ANHALT UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES (НІМЕЧЧИНА)
JOSIP JURAI STROSSMAYER UNIVERSITY OF OSIJEK, FACULTY OF TOURISM AND RURAL DEVELOPMENT POZEGA (ХОРВАТІЯ)
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «ФУНДАЦІЯ ДРУЗІВ УКРАЇНИ»
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЦЕНТР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА І МАЛОГО БІЗНЕСУ»

МАТЕРІАЛИ

XVI Міжнародної науково-практичної конференції

«Управління проєктами: проєктний підхід в сучасному менеджменті»

16-17 жовтня 2025 р.

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Одеса – 2025

УДК 005.8
У 66

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Одеської державної академії будівництва та архітектури
(протокол № 4 від 30 жовтня 2025 р.)

У 66 **Управління проєктами: проєктний підхід в сучасному менеджменті** : матли XVI Міжнар. наук.-практ. конф. фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців. — Одеса : ОДАБА, 2025. — 432 с. **ISBN 978-617-8365-11-0**

ОРГАНІЗАТОРИ

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
ANHALT UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES (НІМЕЧЧИНА)
JOSIP JURAI STROSSMAYER UNIVERSITY OF OSIJEK, FACULTY OF TOURISM AND RURAL DEVELOPMENT POZEGA (ХОРВАТІЯ)
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «ФУНДАЦІЯ ДРУЗІВ УКРАЇНИ»
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЦЕНТР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА І МАЛОГО БІЗНЕСУ»

Матеріали публікуються за оригіналами, що подані авторами.
Претензії щодо змісту та якості матеріалів не приймаються.

Редактор:
Ковров А.В., к.т.н., професор

Технічний редактор та відповідальна за випуск:
Станкевич І.В., д.е.н., проф.

У збірнику наведені матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції магістрантів, аспірантів та науковців «Управління проєктами: проєктний підхід в сучасному менеджменті». Матеріали призначено для студентів, викладачів, наукових працівників та фахівців у галузі управління проєктами.

УДК 005.8
У 66

ISBN 978-617-8365-11-0

© Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2025

ЗМІСТ

Секція 1. НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОГО ПІДХОДУ

Ажаман І.А., Руснак В.Г.
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД: СТВОРЕННЯ ЦЕНТРУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ 12
Бедрій Д.І.
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В ПРОЄКТАХ БУДІВНИЦТВА..... 18
Береговенко І.С.
ЕЛЕМЕНТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ БУДІВЕЛЬНИХ ПРОЄКТІВ 23
Вировой В.М., Коробко О.О., Суханов В.Г.
УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ПОТРЕБУЮТЬ ВИБОРУ..... 28
Мазняк Ю.В.
УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ЯДЕРНІЙ ФІЗИЦІ..... 30
Мовчанюк А.В.
ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ 33
Перерва Є.В.
КОНЦЕПЦІЯ ПРОЄКТУ БУДІВНИЦТВА СОНЯЧНОЇ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ В ЖИТЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ 36
Ширяєва Н.Ю.
УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ОСВІТНІХ ОБ'ЄКТІВ У МІСТОБУДУВАННІ..... 41
Школьний О.О.
УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ У НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ СФЕРІ..... 43
Янковець Т.М.
ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ДО МЕДІАПЛАНУВАННЯ РЕКЛАМНИХ КАМПАНІЙ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 46
Kondratiuk V.
MAGNAR RECRUITMENT PROJECT (UKRAINE - POLAND): APPLIED ASPECTS IN THE SPHERE OF CONSTRUCTION..... 52
Norik L.O.,
APPLICATION OF THE PROJECT MANAGEMENT APPROACH IN EXPORT-IMPORT ACTIVITIES OF ENTERPRISES 57

Секція 2. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЄКТНОГО УПРАВЛІННЯ

Ажаман І.А., Сливка Д.О.
СОЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ..... 63
Ангелов О.О.
ЗМІСТ ТА СКЛАДОВІ РОЗВИТКУ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ..... 66
Атавіна А.В.
МЕНЕДЖМЕНТ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ..... 70
Богашко О.Л., Богашко І.О.
ЦИФРОВІ ТРЕНДИ В ПРОЄКТНОМУ УПРАВЛІННІ..... 72
Войтенков А.В.
УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТОМ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАНЬ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..... 78
Загребельна Д.С.
ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ДО УМОВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ..... 81
Зубар І.В., Ревенко О.О.
ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЄКТОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДОЛОГІЇ AGILE ТА ГІБРИДНИХ ПІДХОДІВ..... 85
Кавака Д.М., Фасій В.С.
ПРІОРИТЕТНІ ВЕКТОРИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦСР В БУДІВНИЦТВІ.... 90
Ковбаса Ю.М., Любчикова Д.Р.
РОЗВИТОК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ ФІЗИКИ... 95
Лірко Т.В.
ІНТЕГРАЦІЯ АДАПТИВНИХ ПІДХОДІВ У СИСТЕМУ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТАМИ..... 98
Мушинський О.Ю, Фещенко М.І.
РОЗВИТОК AGILE-ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЄКТНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ..... 102
Савченко В.О., Яценко А.С.
СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ СФЕРИ БУДІВНИЦТВА В УМОВАХ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ..... 107
Скалацька К.Д.
УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ: ОСНОВИ ПРОЄКТНОГО ПІДХОДУ В ІТ-СФЕРІ..... 112
Скорук К.І., Жердецька Д.В.
ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У БУДІВЕЛЬНІЙ СФЕРІ..... 115

Сорока О.В.
ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПРОЄКТОНО-ОРІЄНТОВАНОЇ КОМПАНІЇ..... 120
Точиліна Ю.Ю., Цира О.В.
РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРУ В ЦИФРОВОМУ УПРАВЛІННІ ПРОЄКТАМИ..... 125
Тригуба А.М., Шолудько Р.Я., Маланчук О.М., Боярчук О.В.
АДАПТИВНІ МОДЕЛІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ЦІННІСНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАД В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ..... 129
Циганенко Г.В.
АДАПТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДО УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЙ..... 134
Шелест О.Л.
БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМИ ЯК НОВА МОДЕЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА В УПРАВЛІННІ ПРОЄКТАМИ..... 139
Юрчук Н.П.
СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ОРІЄНТИР У ПРАКТИКАХ УПРАВЛІННЯ ІТ-ПРОЄКТАМИ..... 142
Якушев О.В., Белемець Є.М.
ІНСТРУМЕНТИ HR-МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ПОСЛУГ..... 147
Яшкіна О.І., Сікора Р.О., Дерев'янко О. М.
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 152
Bondarenko A.I.
CHALLENGES OF PROJECT MANAGEMENT IN UNCERTAIN TIMES..... 155
Mamrenko V.V.
THE MAIN ASPECTS OF TEAMWORK IN A PROJECT MANAGEMENT ENVIRONMENT..... 158
Samoilenko A.V.
KEY COMPETENCES OF A PROJECT MANAGER IN CONDITIONS OF CONSTANT CHANGE..... 161

СЕКЦІЯ 3. СТАНДАРТИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ У БУДІВНИЦТВІ

Литвинюк Є.І.
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОГО КОНТРОЛЮ: ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ..... 165

2. Екосистеми транзакцій.

Вони функціонують як посередницькі платформи, що з'єднують учасників двосторонніх ринків - виробників та споживачів (приклади: eBay, Uber, Upwork).

Такі ринки отримують вигоду як від прямих, так і від непрямих мережевих ефектів. Основне завдання транзакційної екосистеми полягає у створенні максимальної відповідності між потребами клієнта та пропозиціями виробника, а також у спрощенні процесу здійснення угоди. Вартість у цій моделі залежить від кількості успішних транзакцій і від їхньої цінності для обох сторін. Організатор платформи відіграє ключову роль у регулюванні доступу до неї, визначенні правил і стандартів, а також у створенні стимулів, що сприяють зростанню екосистеми та посиленню мережевих ефектів. Таким чином, розробка конкурентних стратегій на основі екосистемного підходу стає особливо затребуваною.

Список використаних джерел:

1. Pidun U., Reeves M., Schüssler M. Do You Need a Business Ecosystem? BCG. 2019. September 27. URL: https://www.bcg.com/publications/2019/do-you-need-business. (дата звернення 08.09.2025).

2. Business Ecosystem. CioIndex. URL: https://cio-wiki.org/wiki/Business_Ecosystem. (дата звернення 08.09.2025).

Юрчук Н.П.,
кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький національний технічний університет,м. Вінниця, Україна

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ОРІЄНТИР У ПРАКТИКАХ УПРАВЛІННЯ ІТ-ПРОЄКТАМИ

Сталий розвиток сьогодні розглядається як багатовимірна управлінська концепція, що об'єднує економічні, соціальні та екологічні цілі в єдину систему

стратегічного планування. У сфері IT-проєктного менеджменту цей підхід набуває дедалі більшого значення, оскільки саме інформаційні технології виступають каталізатором ефективності, інновацій та цифрової трансформації економіки. Відтак постає завдання не лише теоретичного осмислення концепцій сталого розвитку, а й розроблення моделей їх інтеграції у практику управління IT-проєктами, адаптованих до сучасних викликів.

Сталий розвиток (sustainable development) – комплексна концепція, що прагне збалансувати економічні, соціальні та екологічні виміри діяльності з метою задоволення потреб сучасного суспільства без шкоди можливостям майбутніх поколінь. Інтеграція цих ідей у практику управління IT-проєктами є відносно новою, але актуальною задачею, особливо в умовах зростаючого впливу IT-індустрії на енергетичне споживання, екологію та суспільство загалом. Тому виникає необхідність глибшого теоретичного осмислення змісту сталого розвитку і визначення тих концепцій, що становлять його методологічне підґрунтя. Саме розуміння базових підходів і принципів сталості дає змогу окреслити шляхи її інтеграції у сферу управління IT-проєктами, забезпечуючи системність і наукову обґрунтованість таких трансформацій.

До основних концепцій сталого розвитку належать [1...3]:

− Triple Bottom Line (TBL) – модель, яка рівноправно враховує економічний, соціальний та екологічний виміри.

− Life-Cycle Thinking (LCT) – підхід, що розглядає весь життєвий цикл продукту або системи (від розробки, використання до утилізації), щоб зменшити екологічний та ресурсний слід.

− Green IT / Green Software Engineering – технологічні й інженерні практики, спрямовані на зменшення енергоспоживання, оптимізацію обчислень, використання екологічно чистих матеріалів і ресурсів тощо.

− Корпоративна соціальна відповідальність (CSR/ESG) – підхід, коли організація не лише прагне прибутку, але й дбає про екологічну і соціальну віддачу, забезпечуючи прозорість, звітність, взаємодію з зацікавленими

сторонами.

− Інновації та знання (knowledge management) – концепції, пов'язані з упровадженням нових технологій, змін у процесах, а також управління знаннями для сталості.

− Digital transformation як каталізатор сталих практик – використання цифрових технологій для підвищення ефективності, прозорості, адаптивності й зменшення негативного екологічного та соціального впливу.

Загалом, концепції сталого розвитку поступово інтегруються у сферу управління IT-проєктами, формуючи нову парадигму, що поєднує ефективність цифрових технологій із відповідальністю перед суспільством і довкіллям. Найбільш виразно ця тенденція простежується у впровадженні таких підходів, як Green IT, Life-Cycle Thinking (LCT), Triple Bottom Line (TBL) та цифровій трансформації. Застосування цих принципів дозволяє зменшити енергетичні витрати, оптимізувати використання ресурсів, підвищити соціальну відповідальність компаній і забезпечити прозорість управлінських процесів. Водночас інтеграція концепцій сталого розвитку в практики управління IT-проєктами залишається складним і багаторівневим процесом, що супроводжується низкою системних викликів:

По-перше, спостерігається відсутність уніфікованих стандартів і показників оцінювання сталості, спеціально адаптованих до специфіки IT-проєктів. Міжнародні підходи (зокрема, ISO 26000 [4], PMI Sustainability Guidelines [5]) лише частково враховують особливості програмної інженерії та цифрової інфраструктури, що ускладнює створення вимірюваних критеріїв сталості на практиці.

По-друге, економічний тиск, зумовлений вимогами до строків, бюджету і рентабельності проєктів, часто вступає у суперечність із довгостроковими екологічними або соціальними цілями. У результаті принципи сталого розвитку можуть сприйматися як вторинні щодо комерційних пріоритетів, що знижує їх практичну реалізацію.

По-третє, обмежений рівень обізнаності та компетентності команд управління у питаннях сталого розвитку зумовлює відсутність системного підходу до впровадження таких практик. Більшість фахівців у сфері ІТ-проєктного менеджменту не мають спеціалізованої підготовки з ESG-підходів, екоорієнтованого дизайну чи соціальної відповідальності у цифровому середовищі.

По-четверте, український академічний і практичний дискурс з тематики сталості ІТ-проєктів залишається недостатньо розвиненим. Бракує емпіричних досліджень, що аналізують ефективність «зелених» ІТ-рішень у національних компаніях, а також моделей адаптації міжнародних стандартів до українських реалій воєнного й післявоєнного відновлення.

Попри зазначені обмеження, подальший розвиток сталих практик в ІТ-сфері має значний потенціал. Зокрема, варто виокремити такі можливості для їх зміцнення:

− використання нормативно-правових та стратегічних рамок, зокрема ESG-підходів, Цілей сталого розвитку ООН (SDGs) та національних «Завдання та індикатори досягнення цілей сталого розвитку в Україні на період до 2030 року» [6], що створюють методологічне підґрунтя для інституціоналізації принципів сталості у проєктному менеджменті;

− технологічні рішення, спрямовані на підвищення енергоефективності та зменшення екологічного навантаження, серед яких – оптимізація програмного коду, використання «зеленого» хостингу, застосування хмарних сервісів і віртуалізації для зниження споживання ресурсів;

− формування корпоративної культури сталості, що передбачає системне навчання персоналу, розвиток екологічного мислення та соціальної відповідальності в організаціях ІТ-сектору.

Таким чином, перехід до сталого управління ІТ-проєктами потребує не лише технологічних інновацій, але й зміни управлінської парадигми, заснованої на принципах довгострокової цінності, соціальної етики та екологічної

свідомості. Лише за умови поєднання цих чинників можна забезпечити гармонійний розвиток ІТ-індустрії у відповідності до глобальних стандартів сталості.

Сталий розвиток поступово стає стратегічним орієнтиром для управління ІТ-проєктами, формуючи нову управлінську парадигму, зорієнтовану на баланс економічної ефективності, соціальної відповідальності та екологічної доцільності. Інтеграція таких концепцій, як Triple Bottom Line, Life-Cycle Thinking, Green IT та CSR/ESG, відкриває можливості для переосмислення ролі ІТ-проєктів як інструментів сталих перетворень у цифровій економіці.

Разом із тим, реалізація принципів сталості у цій сфері потребує подолання низки бар'єрів – від недостатності уніфікованих стандартів і кваліфікованих кадрів до обмеженості емпіричних досліджень та національних методологічних орієнтирів. Тому важливим є формування української моделі сталого управління ІТ-проєктами, що поєднуватиме міжнародні стандарти (ISO, PMI, ESG) з національними соціально-економічними умовами.

Впровадження принципів сталості в ІТ-проєктний менеджмент має розглядатися не як додатковий аспект управління, а як інтегральна частина стратегічного розвитку організації, що передбачає розвиток культури сталості, впровадження екологічно орієнтованих технологій, підвищення прозорості процесів і формування довгострокової цінності для суспільства. Таким чином, сталий розвиток у сфері ІТ-проєктів є не лише етичним імперативом, а й фактором конкурентоспроможності, що визначатиме ефективність і життєздатність організацій у цифровій економіці майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Буканов Г.М. Концепція сталого розвитку як основа формування державної екологічної політики на державному та регіональному рівнях. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31 (70). № 3. С. 71-76. https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2020.3/13.

2. Тарасюк О. В. Теоретичні засади формування концепції сталого розвитку та її практична реалізація на сучасному етапі розвитку суспільства. *Економіка, управління та адміністрування*. 2025. № 1 (111). С. 51–63. https://doi.org/10.26642/ema-2025-1(111)-51-63.

3. Zhang, L., Mohandes, S. R., Tong, Y., Cheung, C., Banihashemi, S., & Shan, M. Sustainability and Digital Transformation within the Project Management Area: A Science Mapping Approach. *Buildings*. 2023. Vol. *13*(5). P. 1355. https://doi.org/10.3390/buildings13051355.

4. ISO. ISO 26000 – Social responsibility. URL: https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html.

5. PMI. GPM P5 Standard for Sustainability in Project Management v3.1. URL: https://www.pmi.org/standards/gpm-p5-standard-for-sustainability-in-project-management-v3.1.

6. Завдання та індикатори досягнення цілей сталого розвитку в Україні на період до 2030 року. *КМУ*. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/ind.80/bookmtd-goalsalbum110pagesok-3.pdf.

Якушев О.В.,
кандидат економічних наук, доцент, Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси, Україна
Белемець Є.М.,
здобувач PhD,
Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна

ІНСТРУМЕНТИ HR-МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ПОСЛУГ

Глобалізація та цифровізація сфери послуг робить її однією з найбільш динамічних секторів економіки. В сучасних умовах динамічних змін та високої конкуренції підприємства сфери послуг дедалі частіше використовують проєктний підхід. На відміну від традиційного функціонування організації,

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ

XVI Міжнародної науково-практичної конференції *«Управління проєктами: проєктний підхід в сучасному менеджменті»*

16-17 жовтня 2025 р.

Одеська державна академія будівництва та архітектури

(українською та англійською мовами)

ISBN 978-617-8365-11-0

Підписано до публікації 30.10.2025 р.
Гарнітура Times. Зам. №25-86К

Видавець і виготовлювач:
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Свідоцтво ДК № 4515 від 01.04.2013 р.
Україна, 65029, м. Одеса, вул. Дідріхсона, 4.
тел.: (048) 729-85-34, e-mail: rio@odaba.edu.ua

Опубліковано в авторській редакції